

Kirjallinen kysymys KK 239/2026 vp

Kim Berg sd

Kirjallinen kysymys pohjoismaisesta hallitusyhteistyöstä kriisiaikoina

Eduskunnan puhemiehelle

Pohjoismaiden neuvosto piti hiljattain Oslolla teemaistunnon aiheesta "Onko Pohjola varautunut kriiseihin? Joustava yhteistyö ja vapaa liikkuvuus pohjoismaisen häiriönsietokyvyn perustana". Keskusteluissa keskityttiin erityisesti koronapandemiasta saatuihin oppeihin ja siihen, miten Pohjoismaat voivat parantaa koordinaatiotaan tulevissa kriiseissä. Kysymykset tullaan esittämään kaikille pohjoismaisille pääministereille sen selvittämiseksi, mitkä ovat kansalliset näkemykset yhteispohjoismaisen yhteistyön parantamisesta kriisitilanteissa.

Pandemian jälkeisissä pohjoismaisissa seurantaraporteissa, joista voidaan mainita "Nordic Pandemic Follow-up Project" ja "Report of the Nordic Collaboration on following up on the COVID-19 pandemic", on viitteitä selkeistä toimintamalleista: Pohjoismaat toimivat pääasiassa kansallisesti, ja kun yhteistyötä haettiin, sitä tehtiin yleensä kahdenvälisesti eikä yhteistyöfoorumina toimivan Pohjoismaiden ministerineuvoston kautta. Tämä koski erityisesti rajojen sulkemista, testausstrategioita, rokotussuunnittelua ja viranomaisten välistä viestintää.

Raportit osoittavat myös, että yhteispohjoismaisten kriteerien ja päätöksentekoaikojen puute synnytti maiden välille suuria eroja, mikä heikensi luottamusta Visio 2030:n pääelementteihin: pohjoismaiseen integraatioon ja vapaaseen liikkuvuuteen. Lisäksi todetaan, että pohjoismaisia kriisijohtamisen rakenteita ei hyödynnetty täysimääräisesti ja että mailta puuttui yhteisiä, nopeita ja koordinoituja päätöksentekomekanismeja, kun tilanne niitä vaati. Tätä on pidetty yhtenä suurimmista opetuksista tulevien kriisien varalta.

Edellä olevan perusteella ja eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ään viitaten esitän asianomaisen ministerin vastattavaksi seuraavan kysymyksen:

Miten aiotaan varmistaa, että Pohjoismaat eivät toimi seuraavassa kriisissä jälleen pääasiallisesti kansallisesti tai kahdenvälisesti, vaan hyödyntävät ensisijaisena koordinointi- ja päätöksentekofoorumina Pohjoismaiden ministerineuvostoa ja

miihin toimenpiteisiin aiotaan ryhtyä vahvistaakseen Pohjoismaiden ministerineuvoston yhteistyöministerien tai muiden asianmukaisten elinten poliittista ja operatiivista toimeksiantoa, jotta Pohjoismaat voisivat tehdä tulevissa kriisitilanteissa yhteisiä ja koordinoituja päätöksiä reaaliaikaisesti ja

Kirjallinen kysymys KK 239/2026 vp

aiotaanko aloittaa yhteispohjoismaisten kriisivarautumissuunnitelmien kehittämistyö, johon sisältyvät yhteiset kriteerit rajahallinnalle, tartuntatautien torjunnalle ja tietojen jakamiselle, jotta vältettäisiin pandemiaraporteissa selvästi havaittu hajanaisuus?

Helsingissä 2.6.2026

Kim Berg sd